

**UCHWAŁA NR LIV/336/2023
RADY POWIATU W KLUCZBORKU**

z dnia 22 czerwca 2023 r.

w sprawie uchwalenia dla powiatu kluczborskiego „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kluczborskim w latach 2023-2028”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1526, z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j: Dz.U. 2023 r., poz. 535) Rada Powiatu w Kluczborku uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się dla Powiatu Kluczborskiego „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kluczborskim w latach 2023-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kluczborku.

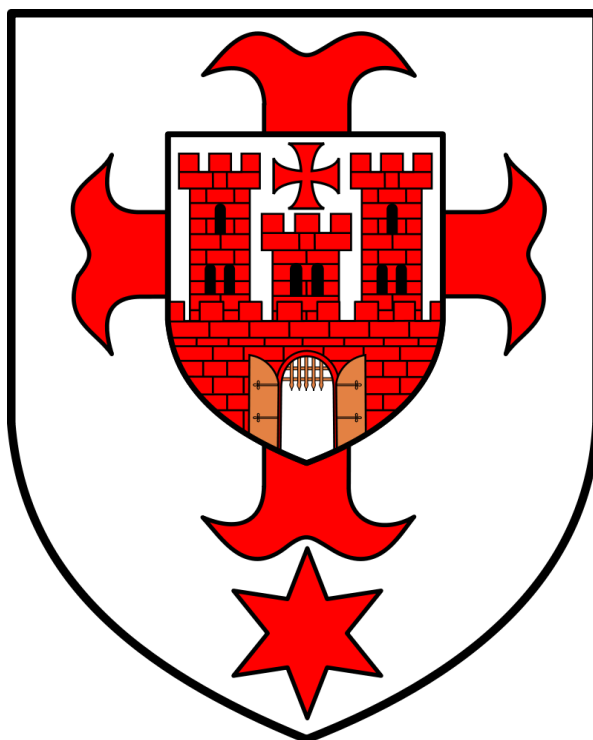
§ 3. Traci moc Uchwała Nr X/96/2019 Rady Powiatu w Kluczborku z dnia 30 września 2019r. W sprawie uchwalenia dla powiatu kluczborskiego „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Działań Profilaktycznych Ukierunkowanych Zwłaszcza w Odniesieniu do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie na lata 2019-2025.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu w Kluczborku

Andrzej Olech

Załącznik do uchwały Nr LIV/336/2023
Rady Powiatu w Kluczborku
z dnia 22 czerwca 2023 r.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W POWIECIE KLUCZBORSKIM
W LATACH 2023- 2028**

Kluczbork, czerwiec 2023

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawy prawne	4
3. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej.....	5
3.1. Definicja przemocy, jej rodzaje i formy	5
3.2. Cykl przemocy domowej	6
3.3. Osoby doznające i stosujące przemoc domową.....	7
4. Przeciwdziałanie przemocy domowej w powiecie kluczborskim w latach 2020-2022- analiza sytuacji i diagnoza potrzeb.....	9
4.1. Analiza sytuacji	9
4.2. Diagnoza potrzeb.....	17
5. Cele programu, działania, wskaźniki, podmioty realizujące program	19
5.1. Cel główny programu	19
5.2. Cele szczegółowe programu	19
5.3. Działania służące realizacji programu.....	20
6. Adresaci programu	26
7. Źródła finansowania i przewidywane skutki finansowe.....	26
8. Przewidywane efekty realizacji Programu.	26
9. Monitorowanie Programu.	27
10. Podsumowanie	27

1. Wprowadzenie

Rodzina w percepcji społecznej, to azyl, miejsce, w którym nic złego nikogo nie spotka. Wielu z nas ma głęboko zakorzenione przekonanie, że na członków swojej rodziny zawsze może liczyć. To w rodzinie, która jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtuje się osobowość, system wartości, poglądy oraz styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają relacje między członkami rodziny oparte na akceptacji i zrozumieniu. W sytuacji, gdy rodzina doświadcza dezorganizacji, zazwyczaj pojawiają się trudności w realizowaniu podstawowych zadań, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Jedną z form dezorganizacji życia rodzinnego jest przemoc. Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, które powoduje szkody na zdrowiu psychicznym, zdrowiu fizycznym, niesie też poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym. Przemoc domowa jest poważnym problemem społecznym, który niszczy system rodzinny, rozsadza go od środka oraz odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju. Niezbędne jest zatem podejmowanie działań mających na celu zminimalizowanie zjawiska przemocy. Nowelizacja ustawy z dnia 9 marca 2023 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi podstawę do opracowywania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, którego głównym celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska.

Program ten jest ważnym krokiem w kierunku walki z przestępczością i ochrony osób doznających przemocy. Realizacja programu wymaga współpracy wielu instytucji, służb państwowych oraz społeczeństwa. Jednak tylko poprzez zintegrowane działania możemy osiągnąć długoterminowe wyniki w walce z przemocą polegające na zmniejszeniu skali zjawiska przemocy domowej i ochronie wszystkich przed jej skutkami.

2. Podstawy prawne

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1247, t. j. z dnia 09.07.2021 r. z późn. zm.);
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901, t. j. z dnia 12.05.2023 r. z późn. zm.);
3. Ustawę z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 t. j. z dnia 10.08.2020 r. z późn.zm.);
4. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 165, t. j. z dnia 23.01.2023 r. z późn.zm.);
5. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 172, t. j. z dnia 24.01.2023 r. z późn.zm.);
6. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447, t. j., z dnia 23.02.2022 r. z późn. zm.);
7. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998r o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1526, t. j. z dnia 21.07.2022 r. z późn.zm.);
8. Ustawę z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, t.j. z dnia 05.01.2023 r. z późn.zm.)
9. Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz.U. z 2023 r. poz. 171, t. j., t.j. z dnia 24.01.2023 r. r. z późn.zm.);
10. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138, t.j. z dnia 30.05.2022 r. z późn.zm.);
11. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks postępowania karnego(Dz.U. z 2022 r. poz. 1375, t. j. z dnia 30.06.2022 r. z późn.zm);
12. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571, t. j. z dnia 27.03.2023 r.);
13. Uchwałę nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 (M.P. z 2022 r. poz. 1259 z dnia 23.12.2022 r.).

3. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

3.1. Definicja przemocy, jej rodzaje i formy

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc fizyczna

Najbardziej widoczna forma przemocy w rodzinie, pozostawiająca ślady na ciele w postaci siniaków, otarć, zadrapań, złamań itd. Najczęściej stosowane zachowania w tej formie przemocy obejmują bicie dłońmi lub przedmiotami, kopanie, szarpanie, popychanie, duszenie, ciągnięcie za włosy oraz bardziej drastyczne np. przypalanie, polewanie wrzątkiem.

Przemoc psychiczna

Są to groźby, wyzwiska, ośmieszenia, upokarzanie (często w obecności osób trzecich), szantażowanie, izolowanie od bliskich itd. Sprawca dąży do tego, aby ofiara była mu całkowicie posłuszna we wszystkich obszarach życia. Jest formą przemocy, którą bardzo trudno udowodnić ze względu na brak widocznych śladów nadużyć wobec ofiary. Często poprzedza agresję fizyczną. Najczęściej zaczyna się od drobnych, niezauważalnych zachowań, które z czasem wzbierają na sile i prowadzą do poważnych w skutkach nieodwracalnych zmian w funkcjonowaniu ofiar.

Przemoc seksualna

Jest najbardziej wstydliwą formą przemocy dla ofiar, do której bardzo trudno się

przyznać oraz rozmawiać na jej temat. Polega na zmuszaniu do określonych zachowań seksualnych, gwałcie, zmuszaniu do oglądania pornografii itd.

Zaniedbanie

Jest to niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, narażanie ofiar na głód, niedożywienie, brak należytej opieki, obojętność, chłód emocjonalny, pozostawianie w niewłaściwych warunkach bytowych itd.

Przemoc materialna (ekonomiczna)

Polega na odmawianiu bądź ograniczaniu dostępu do wspólnych finansów, odbieraniu zajmowanych pieniędzy, ograniczaniu i uniemożliwianiu podjęcia pracy lub jej wykonywania, okradaniu, niszczeniu wartościowych przedmiotów ofiary itd.

Cyberprzemoc

Polega na nękanii, straszaniu, szantażowaniu z użyciem sieci. Publikowaniu w Internecie lub rozsyłaniu np.: przy użyciu telefonu komórkowego ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów. Podszywanie się w sieci pod cudzą tożsamość.

Sprawca najczęściej stosuje wobec ofiary kilka form przemocy, łącząc je w taki sposób, aby uzyskać nad nią pełną kontrolę, wywołując u niej zniszczenia pozytywnego obrazu samej siebie.

3.2. Cykl przemocy domowej

Przemoc domowa jest zazwyczaj procesem trwającym nawet kilkanaście lat.

Cykl przemocy składa się z:

Faza narastania napięcia

Między ofiarą i sprawcą narasta napięcie, podczas którego dochodzi do kłótni. Sprawca jest wyraźnie coraz bardziej zirytowany, prowokuje awantury, będąc przy tym agresywny. Ofiara próbuje załagodzić sytuację, spełnia każde oczekiwanie sprawcy, stara się poprawić mu nastrój, wywiązuje się ze wszystkich domowych obowiązków najlepiej

jak potrafi. Mimo wszystko frustracja narasta, kiedy napięcie staje się nie do wytrzymania dochodzi do wybuchu w postaci ostrej przemocy.

Faza wybuchu

Jest to faza ostrej przemocy, przez którą rozładowywane są negatywne emocje. Faza wybuchu charakteryzuje się kłótniami przeradzającymi się w awantury, pobicia itd. Zwykle agresję sprawcy wywołuje drobny incydent, w wyniku którego wpada w szał. Po akcie przemocy ofiara najczęściej jest w szoku, nie wierzy w to co się wydarzyło. Zazwyczaj wzywa policję, zaczyna poszukiwać pomocy, decyduje się opuścić dom, planuje odejść od sprawcy.

Faza miodowego miesiąca

Po gwałtownym wybuchu sprawca zauważa, iż w swoim zachowaniu posunął się za daleko i w związku z tym przeprasza, obiecuje, że już nigdy nie zachowa się w ten sposób, okazuje skruchę, przynosi drobne upominki. Gdy do takiego zachowania dochodzi po raz pierwszy, jest szczerze przerażony swoim zachowaniem, czuje się winny, jest także wystraszony zachowaniem partnerki/partnera, który niejednokrotnie podjął już kroki przeciwko niemu. Obawia się więc konsekwencji swojego zachowania, dlatego też tłumaczy się, usprawiedliwia, obiecuje poprawę, stara się naprawić szkody, które wyrządził. Ofiara z czasem z powrotem nabiera zaufania do sprawcy, zaczyna wierzyć, że szczerze żałuje swojego występku, że się zmienił, jednak po czasie pomiędzy nią a sprawcą znowu pojawia się napięcie.

Fazy następują kolejno po sobie, a w każdej kolejnej faza wybuchu jest coraz bardziej ostra i brutalna. Paradoksalnie najbardziej niebezpieczna jest faza miodowego miesiąca, która usypia czujność ofiary, w wyniku czego wycofuje się ona ze wszystkich poczętych działań, między innymi wycofuje skargi zgłoszone na policji, nie chce zeznawać przeciwko partnerowi. Z czasem prowadzi to do tego, iż sprawca czuje się coraz bardziej bezkarny a ofiara bezradna.

3.3. Osoby doznające i stosujące przemoc domową

Osoba doznająca przemocy domowej:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,

- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa;

Przez osobę doznającą przemocy domowej rozumie się także małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej, natomiast świadkiem przemocy domowej jest osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową:

Przemoc charakteryzuje intencjonalność, asymetria sił, naruszenie praw i dóbr osobistych oraz cierpienie i szkody ofiar. Intencjonalność oznacza, iż osoby stosujące przemoc domową zazwyczaj działają w sposób zamierzony i nieprzypadkowy, dążąc do całkowitego podporządkowania się ofiary. Osoby stosujące przemoc domową mają na celu sprawowanie pełnej kontroli nad tym co robią bliscy, wyznaczenie im granic działania, czyli tego, co wolno i nie wolno im robić. Sami uważają, iż mają prawo egzekwować narzucone przez siebie zasady i w momencie ich nieprzestrzegania ma też prawo ukarać „winnych” w najbliższym otoczeniu. Asymetria sił oznacza sytuację, kiedy jedna z osób jest silniejsza od drugiej, zazwyczaj ta dysproporcja sił wiąże się z różnicą sił fizycznych, dlatego też w większości przypadków sprawcą przemocy są mężczyźni a ofiarami kobiety. Taka asymetria może pojawić się także na płaszczyźnie emocjonalnej, intelektualnej, ekonomicznej oraz społecznej, gdzie płeć nie odgrywa znaczącej roli. Im dłużej trwa zjawisko przemocy domowej, tym ta asymetria ulega nasileniu. Sprawca narusza prawa i dobra drugiej osoby poprzez obrażanie, atakowanie, ośmieszanie, traktowanie przedmiotowo ofiary, uważając, iż nie zasługuje na lepsze traktowanie. Bardzo często zdarza się, iż ogranicza kontakty z rodziną, przyjaciółmi, narusza prawo do prywatności. Szkoda oraz cierpienie ofiar polegają na tym, iż sprawca wywołuje u ofiar szkody psychiczne i fizyczne. Szkody mogą mieć związek również niszczeniem ważnych dla ofiar rzeczy prywatnych.

4. Przeciwdziałanie przemocy domowej w powiecie kluczborskim w latach 2020-2022- analiza sytuacji i diagnoza potrzeb

4.1. Analiza sytuacji

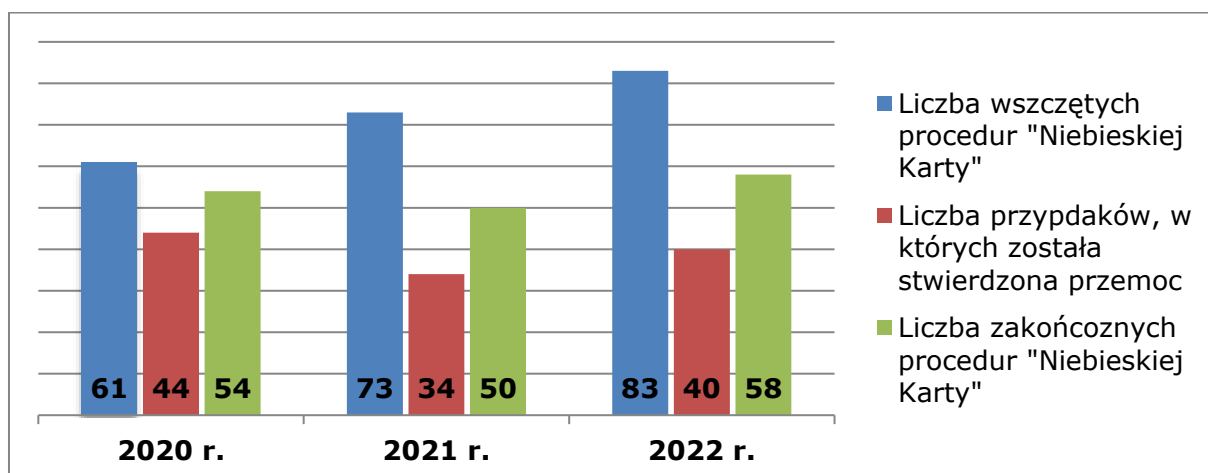
W powiecie kluczborskim działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej podejmują następujące instytucje, w których można uzyskać pomoc oraz wsparcie:

- Sąd Rejonowy
- Powiatowa Komenda Policji
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej (działający przy Powiatowym centrum Pomocy Rodzinie)
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Szkoły i placówki oświatowe powiatu kluczborskiego

Pełną bazę instytucji z powiatu kluczborskiego, które świadczą pomoc w zakresie przemocy domowej, uzależnień oraz wykluczenia społecznego, można znaleźć w regularnie aktualizowanym Powiatowym Biuletynie Informacyjnym umieszczonym na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku. (<http://pcprkluczbork.pl>)

W celu przeprowadzenia szerszej analizy zjawiska przemocy domowej w powiecie kluczborskim zwrócono się o dane statystyczne z lat 2020-2022 do wyżej wymienionych instytucji. Analizując dane z ostatnich trzech lat zauważa się wzrost liczby działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej przez poszczególne instytucje. Można zauważyć jednak, że liczba przypadków, w których została stwierdzona przemoc utrzymuje się na podobnym poziomie. Cztery Zespoły Interdyscyplinarne z terenu powiatu kluczborskiego- z gminy Kluczbork, Byczyna, Wołczyn i Lasowice Wielkie w latach 2020-2022 prowadziły łącznie 217 procedur „Niebieskie Karty”. Dokładne dane w tym zakresie przedstawia wykres nr 1.

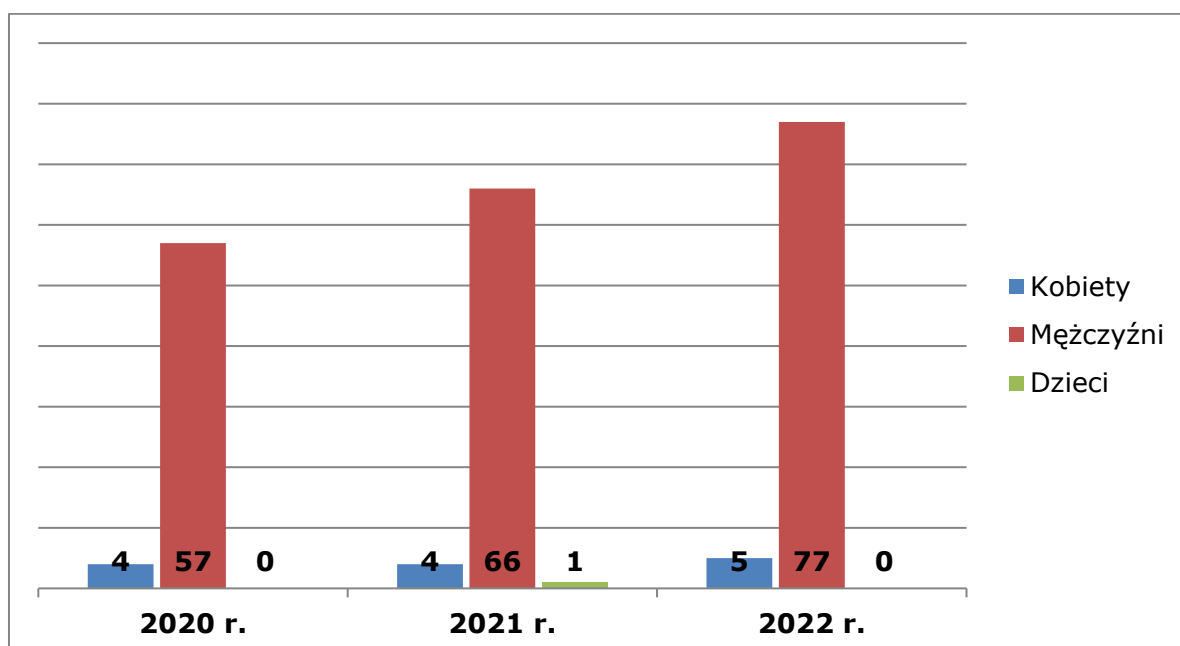
Wykres nr 1. Dane dotyczące prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” na terenie powiatu kluczborskiego w latach 2020-2022.

Źródło: opracowane na podstawie danych przekazanych przez Zespoły Interdyscyplinarne z gminy Kluczbork, Byczyna, Wołczyn, Lasowice Wielkie.

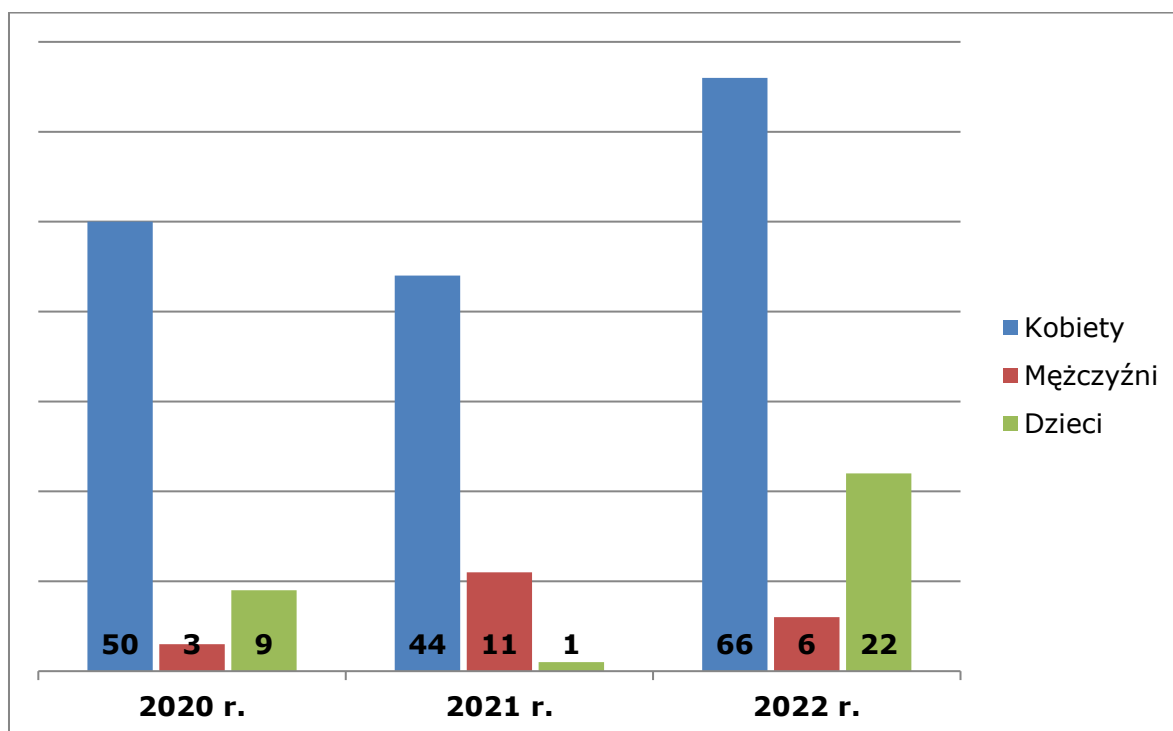
Z danych przedstawionych na wykresach nr 2 i nr 3 wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymuje się zależność wskazująca, iż osobami stosującymi przemoc domową są głównie mężczyźni, a ich liczba wzrasta z roku na rok. Liczba kobiet stosujących przemoc domową utrzymuje się na podobnym poziomie. W kwestii osób doznających przemocy domowej można zauważyć, że są to głównie kobiety. W roku 2022 zaobserwowano jednak duży wzrost liczby dzieci doznających przemocy domowej.

Wykres nr 2. Liczba osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu kluczborskiego w latach 2020-2022.

Źródło: opracowane na podstawie danych przekazanych przez Zespoły Interdyscyplinarne z gminy Kluczbork, Byczyna, Wołczyn, Lasowice Wielkie.

Wykres nr 3. Liczba osób doznających przemocy domowej na terenie powiatu kluczborskiego w latach 2020-2022.

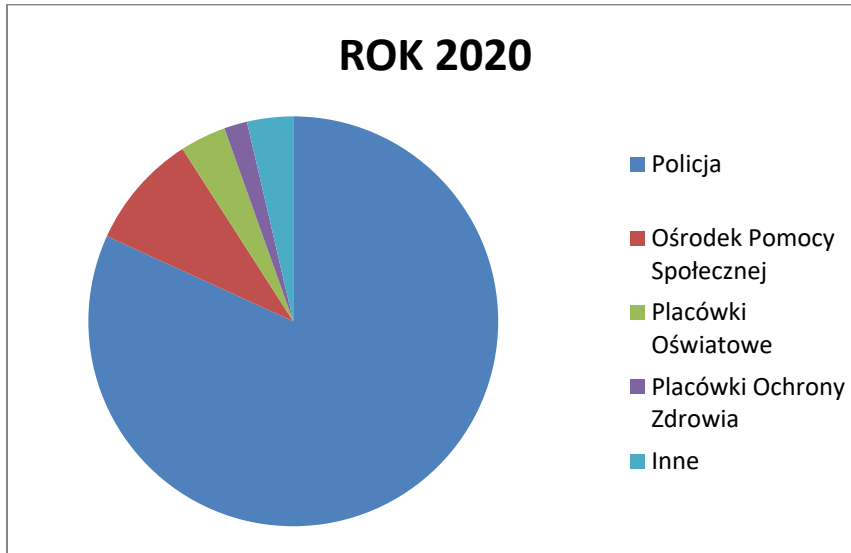
Źródło: opracowane na podstawie danych przekazanych przez Zespoły Interdyscyplinarne z gminy Kluczbork, Byczyna, Wołczyn, Lasowice Wielkie.

Analizując udział poszczególnych instytucji uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieskie Karty” w omawianym okresie, najczęściej jest ona zakładana przez Komendę Powiatową Policji, jednak tendencja ta ulega zmianie i coraz większy udział w tym obszarze mają również Ośrodki Pomocy Społecznej. Bardzo mały odsetek stanowią procedury wszczęte przez placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia oraz inne instytucje. Liczba procedur wszczynanych przez Policję może wynikać ze specyfiki pracy tej instytucji, której służby mają pierwszy kontakt z osobami doznającymi przemocy oraz z osobami, które stosują przemoc. To Policja podejmuje działania interwencyjne mające na celu zabezpieczenie osób poszkodowanych i odizolowanie ich od sprawców przemocy. Staje się przez to pierwszym źródłem informacji o możliwych źródłach wsparcia oraz dalszych postępowaniach.

Zwiększanie się odsetka procedur wszczynanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej może świadczyć o większej świadomości dotyczącej możliwych form wsparcia, ogólnie większej świadomości dotyczącej samego zjawiska przemocy oraz wiedzy dotyczącej wsparcia udzielanego w tych instytucjach. Powoływane w Ośrodkach Pomocy Społecznej Zespoły Interdyscyplinarne w związku z prowadzonymi procedurami „Niebieskie Karty” podejmują bowiem działania służące: diagnozowaniu problemu przemocy domowej, inicjowaniu działań i interwencji w środowisku zagrożonym przemocą domową mających

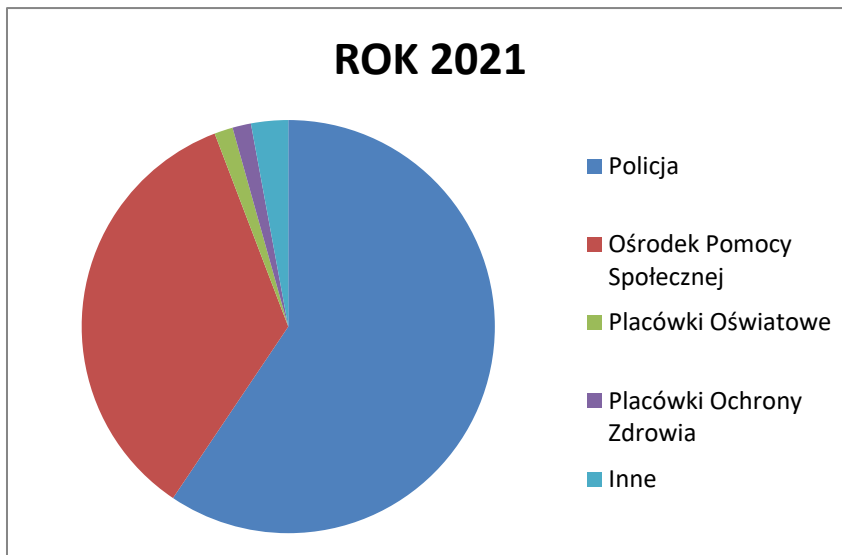
na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnianiu informacji o instytucjach pomocowych, inicjowaniu działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Wykres nr 4. Udział poszczególnych instytucji wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” na terenie powiatu kluczborskiego w 2020 roku.

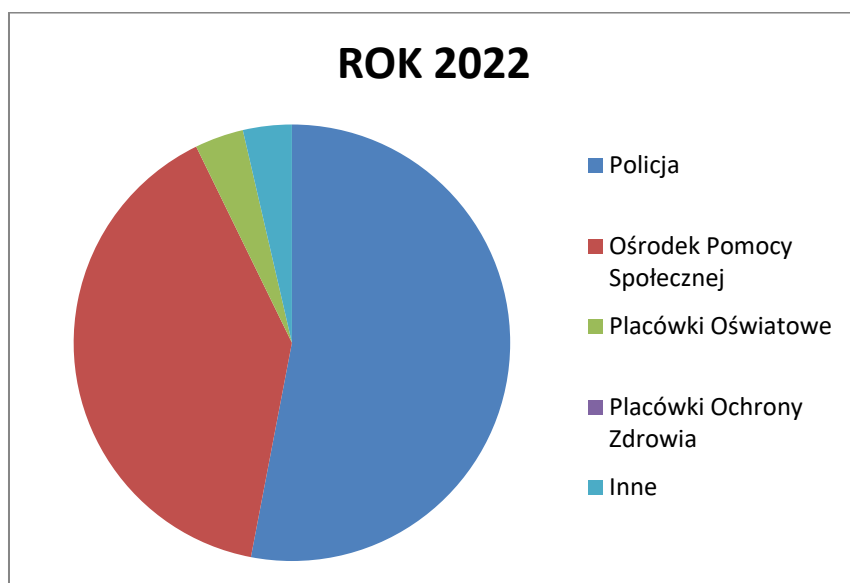
Źródło: opracowane na podstawie danych przekazanych przez Zespoły Interdyscyplinarne z gminy Kluczbork, Buczyna, Wołczyn, Lasowice Wielkie.

Wykres nr 5. Udział poszczególnych instytucji wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” na terenie powiatu kluczborskiego w 2021 roku.

Źródło: opracowane na podstawie danych przekazanych przez Zespoły Interdyscyplinarne z gminy Kluczbork, Buczyna, Wołczyn, Lasowice Wielkie.

Wykres nr 6. Udział poszczególnych instytucji wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” na terenie powiatu kluczborskiego w 2022 roku.

Źródło: opracowane na podstawie danych przekazanych przez Zespoły Interdyscyplinarne z gminy Kluczbork, Buczyna, Wołczyn, Lasowice Wielkie.

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej podejmowane są również w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku. W ramach pomocy oferowane jest poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, prawne, socjalne, rodzinne. Prowadzona jest interwencja kryzysowa polegająca na udzieleniu kompleksowej pomocy doraźnej, krótkoterminowej (psychologicznej, socjalnej, prawnej) osobom w sytuacjach kryzysowych spowodowanych doznawaniem przemocy domowej lub znajdujących się w sytuacji kryzysowej z innych powodów. Jej celem jest odzyskanie przez osobę w kryzysie zdolności do samodzielnego pokonania trudności. Polega ona na złagodzeniu objawów reakcji kryzysowej, przywróceniu równowagi psychicznej, zapobieganiu przejścia ostrego kryzysu w stan chroniczny.

W ramach działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielana jest również pomoc osobom doznającym przemocy domowej w formie tymczasowego pobytu w hostelu Ośrodka, trwającego do czasu ustabilizowania ich sytuacji bytowo-prawnej, maksymalnie do 3 miesięcy. Podczas pobytu osoby umieszczone mają możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego. Osoby w kryzysie mogą zgłaszać się do Ośrodka poprzez kontakt z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Policją.

Liczbę osób korzystających z wyżej opisanych form wsparcia w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kluczborku przedstawia Tabela nr 1.

Tabela nr 1. Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kluczborku.

Rok	Ogólna liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego	W tym liczba osób doświadczonych zjawiskiem przemocy domowej korzystających z poradnictwa specjalistycznego			W tym liczba osób umieszczonych w hostelu POIK		
		psychologiczne	prawne	socjalne	K	M	D
2020	158	22			11		
		11	10	11	4	0	7
				NK			
2							
2021	170	18			6		
		3	11	6	1	0	5
				NK			
3							
2022	142	18			6		
		6	12	10	3	0	3
				NK			
3							

Zródło: opracowane na podstawie danych statystycznych Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kluczborku, działającego przy PCPR w Kluczborku.

Na podstawie danych zawartych w tabeli można zauważyć, iż liczba osób korzystających ze wsparcia, w tym doświadczających przemocy domowej, utrzymuje się na podobnym poziomie. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, każdego roku w hostelu Ośrodka były umieszczane kobiety, wraz z małoletnimi dziećmi, doświadczające przemocy domowej. Pracownicy POIK udzielają specjalistycznego wsparcia

psychologicznego, prawnego i socjalnego, sporządzają również formularze „Niebieskie Karty”, które przekazują, właściwym ze względu zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej, Zespołom Interdyscyplinarnym.

Ponadto, zgodnie z zapisem art. 19 ustawy o pomocy społecznej, prowadzenie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży jest obowiązkiem ustawowym powiatu. Zadanie realizowane jest na podstawie porozumienia z Diecezjalną Fundacją Ochrony Życia, która prowadzi Dom Samotnej Matki i Dziecka w Opolu oraz porozumienia z Domem Samotnych Matek z Dziećmi w Głubczycach. Czas pobytu uzależniony jest od indywidualnej sytuacji osoby i waha się od 6 do 12 miesięcy.

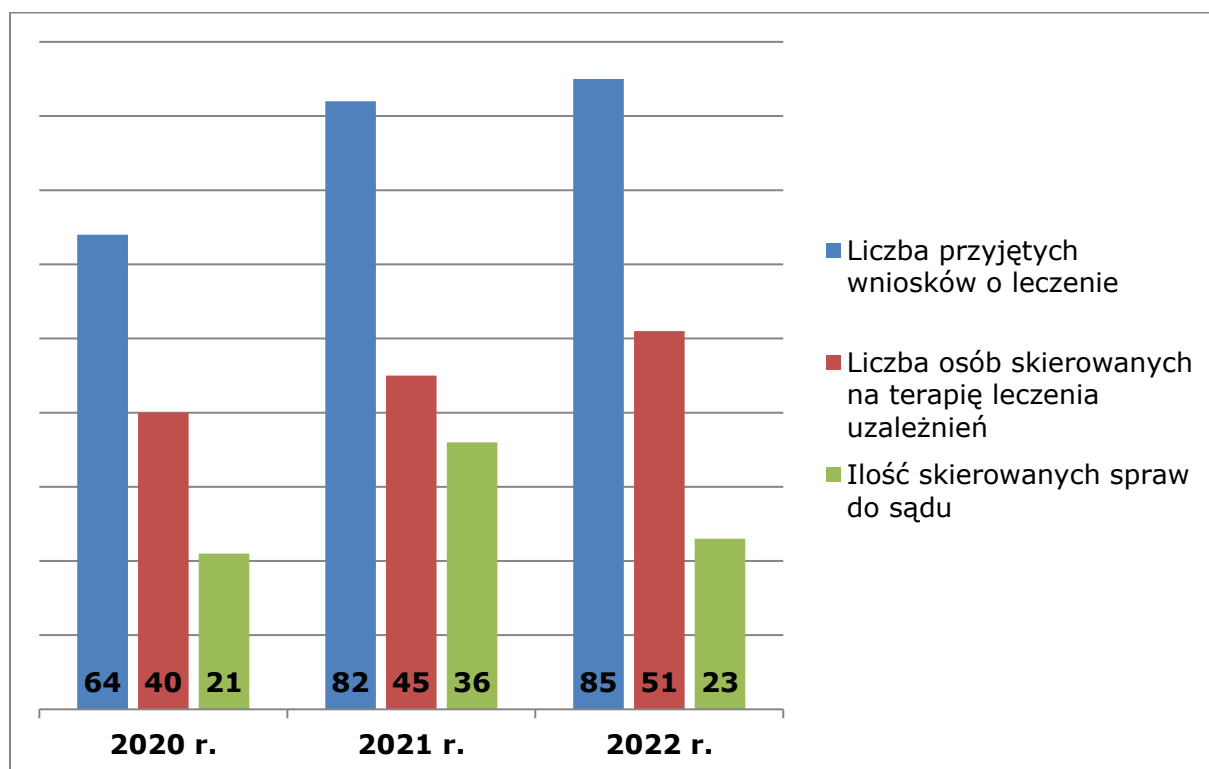
Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży zapewnia całodobowy okresowy pobyt matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży w okresie okołoporodowym. (Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005r). Osoby kierowane są do Domu Matki i dziecka na ich wniosek, są w nim umieszczane gdy kwalifikują się do tego typu placówki i zamieszkują na terenie powiatu Kluczborskiego.

Placówka świadczy usługi w zakresie: zapewnienia schronienia, izolowania osób umieszczonych przed sprawcami przemocy, wspierania w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, zapobiegania marginalizacji społecznej, pomocy w powrocie do normalności po odrzuceniu ich przez rodziny, partnerów czy środowisko z powodu nieoczekiwanego macierzyństwa lub konieczności przezwyciężenia sytuacji kryzysowej. W latach 2020-2022 w Domu Samotnej Matki i Dziecka nie osób umieszczonych z powiatu kluczborskiego.

Jak pokazują liczne dane statystyczne, problem przemocy domowej często współwystępuje z problemem uzależnień. W związku z tym zwrócono się o statystyki również do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ich członkowie podczas spotkań motywują do podjęcia leczenia, zwracając również uwagę na występujący problem przemocy. Informują o możliwościach pomocy w zakresie problemów alkoholowych, wnioskują do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, powiadamiają Policję oraz Ośrodki Pomocy Społecznej o konieczności objęcia rodziny działaniami zgodnymi z kompetencjami danej instytucji, są także członkami Zespołów Interdyscyplinarnych.

Według danych statystycznych udostępnionych przez Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu powiatu kluczborskiego- z gminy Kluczbork, Byczyna, Wołczyn i Lasowice Wielkie- w latach 2020-2022 przyjęto 231 wniosków o leczenie w wyniku czego 136 osób zostało skierowanych na leczenie, a 80 spraw zostało skierowanych do Sądu. Zauważalna jest niewielka tendencja wzrostowa liczby przyjmowanych wniosków oraz osób kierowanych na leczenie w ciągu ostatnich lat.

Wykres nr 7. Działania Gminnych Komicji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie powiatu kluczborskiego w latach 2020-2022.

Źródło: opracowane na podstawie danych przekazanych przez Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z gminy Kluczbork, Byczyna, Wołczyn, Lasowice Wielkie.

Oprócz wyżej wymienionych działań, związanych głównie z prowadzeniem procedury „Niebieskiej Karty”, Ośrodki Pomocy Społecznej, Policja oraz placówki oświatowe z terenu powiatu kluczborskiego prowadzą również inne działania, których celem jest przeciwdziałanie przemocy domowej.

Do działań organizowanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej należą między innymi: akcje edukacyjne, szkolenia, warsztaty służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych u rodziców, działania zmierzające do integracji rodzin, organizowanie dodatkowego wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego, terapii uzależnień, konsultacji psychiatrycznych, akcje służące podnoszeniu poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy.

Funkcjonariusze Policji przeprowadzają pogadanki, rozmowy po interwencyjne z osobami zarówno doznającymi przemocy domowej, jak również z osobami, które stosują przemoc domową. Ponadto organizują również spotkania z młodzieżą, podczas których omawiają zjawisko przemocy, edukują i informują o procedurze „Niebieskiej Karty”.

Do działań z tego zakresu prowadzonych przez placówki oświatowe z terenu powiatu kluczborskiego należą między innymi: zajęcia profilaktyczne z pedagogami i psychologami szkolnymi, podczas których dzieci i młodzież są edukowane odnośnie reagowania i szukania pomocy w przypadku wystąpienia przemocy domowej;

przeprowadzane z uczniami godziny wychowawcze poświęcane reagowaniu na przemoc domową oraz wzmocnieniu czynników chroniących u dzieci i młodzieży; zajęcia profilaktyczne, warsztaty; spotkania z funkcjonariuszami Policji; indywidualne wsparcie specjalistyczne.

Analiza danych obrazujących skalę zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu kluczborskiego w ostatnich trzech latach pokazuje, że w dalszym ciągu zasadne jest podejmowanie oraz rozwijanie i intensyfikowanie działań prowadzących do przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

4.2. Diagnoza potrzeb

W celu zbadania świadomości mieszkańców dotyczącej zjawiska przemocy domowej oraz dokonania diagnozy potrzeb społeczeństwa w tym zakresie, w grudniu 2022 roku przeprowadzono ankiety wśród mieszkańców powiatu kluczborskiego.

W badaniu wzięło udział 70 osób- mieszkańców gmin Kluczbork, Byczyna, Wołczyn i Lasowice Wielkie. 50 osób spośród ankietowanych stanowiły kobiety, 20- mężczyźni.

55 osób spośród ankietowanych wskazuje, że wiedzą, gdzie osoby doświadczające przemocy mogą uzyskać pomoc. Wykazują się świadomością w tym obszarze. Jako miejsca i instytucje udzielające wsparcia wymieniają najczęściej Ośrodki Pomocy Społecznej, Policję, PCPR i Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej. 15 spośród ankietowanych podaje, że nie wiedzą, gdzie szukać pomocy w takiej sytuacji. Zaznaczają, że nie mają świadomości dotyczącej funkcjonowania Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Zespołów Interdyscyplinarnych przy OPS.

Wyniki badania pokazały, że aż 74 % osób ankietowanych zna bądź słyszało o przypadkach występowania przemocy w rodzinie na terenie powiatu kluczborskiego. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować w sytuacji, gdy jest się świadkiem przemocy.

Jak wynika z badania, według mieszkańców powiatu najczęstszymi przyczynami stosowania przemocy domowej jest nadużywanie alkoholu, które wskazywane było jako główna przyczyna u około 40% ankietowanych, oraz zażywanie narkotyków, wskazywane przez około 20% ankietowanych. Za dość ważną przyczynę, uznali oni również doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego, które stanowiły 15% odpowiedzi. Innymi przyczynami według ankietowanych są trudna sytuacja materialna – pojawiające się w rodzinie kłopoty o charakterze finansowym lub mieszkaniowym, które mogą wywoływać napięcie oraz frustrację sprzyjające przemocy domowej, co stanowiło około 10% udzielonych odpowiedzi, oraz brak komunikacji w rodzinie, również wskazywany przez

10% ankietowanych. Za mniej istotne przyczyny stosowania przemocy domowej badani uznali występowanie chorób psychicznych w rodzinie oraz konflikty międzypokoleniowe.

Według ankietowanych osobą doznającą przemocy w rodzinie jest zazwyczaj żona, natomiast osobą stosującą przemoc jest mąż. Wskazuje to, że część ankietowanych nie ma świadomości, że dziecko doznaje przemocy również wtedy, gdy widzi przemoc między swoimi rodzicami, co również podkreśla wagę edukacji świadków przemocy domowej.

Większość badanych dobrze ocenia skuteczność działań pomocowych w stosunku do osób doznających przemocy domowej na terenie powiatu kluczborskiego a jako działania, które należałoby dodatkowo podjąć w celu zapobiegania zjawisku przemocy domowej wskazują:

- rozpowszechnianie informacji o zjawisku przemocy domowej – czym jest przemoc
 - m.in. w formie plakatów,
- przeciwdziałanie przemocy głównie poprzez jej zapobieganie,
- pogłębienie świadomości społeczeństwa m.in. w tematyce miejsc, do których można się udać po pomoc, gdy jest się osobą doznającą przemocy lub będącą świadkiem przemocy,
- bezpośrednie zaangażowanie społeczeństwa poprzez udział w kampaniach, spotkaniach, akcjach informacyjnych,
- psychoedukacja w placówkach szkolnych i przedszkolnych,
- większe wsparcie finansowe dla obszarów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej,
- częstszy monitoring w miejscach zamieszkania u rodzin zagrożonych przemocą domową przez odpowiednie służby m.in. policję
- spotkania z policją organizowane w placówkach,
- rozpowszechnienie szkoleń korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- szeroka informacja dotycząca miejsc, do których sprawca może się udać w celu korekty swojego zachowania,
- większa dostępność punktów oferujących terapię dla osób uzależnionych, współuzależnionych, grup wsparcia,
- izolowanie osoby stosującej przemoc,
- wsparcie psychologa dla osoby doznającej przemocy domowej lub będącej jej świadkiem,
- organizowanie grup wsparcia dla osób zagrożonych lub dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej,
- skuteczna ochrona prawna osoby doznającej przemocy domowej - pomoc radcy prawnego, reprezentowanie osoby pokrzywdzonej na sali sądowej,

- dostęp do bezpłatnej opieki lekarskiej w tym psychiatrycznej dla osób doznających przemocy domowej,
- zapewnienie bezpiecznego schronienia osobie doznającej przemocy domowej,
- zapewnienie większej ilości miejsc w Domach Matki i Dziecka.

5. Cele programu, działania, wskaźniki, podmioty realizujące program

5.1. Cel główny programu

Podjęmowanie działań w kierunku minimalizowania rozmiaru i następstw zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu kluczborskiego.

5.2. Cele szczegółowe programu

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej adresowanych do mieszkańców powiatu kluczborskiego.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

5.3. Działania służące realizacji programu

Obszar 1. Profilaktyka , diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

LP.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki	Forma realizacji działań	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy domowej	1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu, w tym w odniesieniu do gmin	1. Coroczne opracowanie i opublikowanie diagnozy na podstawie danych statystycznych pozyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych, Komendy Powiatowej Policji oraz PCPR	1. Zebranie danych dotyczących przemocy domowej z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu kluczborskiego i z Komendy Powiatowej Policji. 2. Publikowanie danych uzyskanych na podstawie przeprowadzonej diagnozy	PCPR we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania przemocy domowej i Komendą Powiatową Policji	2023-2028
2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej	1. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które: obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiają jej stosowanie; opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania; promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę; promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc	1. Liczba lokalnych kampanii	1. Akcje informacyjne. 2. Pogadanki w szkołach. 3. Konferencje.	PCPR, organizacje pozarządowe, Zespoły Interdyscyplinarne , Komenda Powiatowa Policji, Oświata	2023-2028

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

LP.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki	Forma realizacji działań	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie i utrzymanie infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy	1. Prowadzenie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kluczborku 2. Porozumienie z Domem Matki i Dziecka, w celu kierowania do umieszczenia osób doznających przemocy domowej	1. Liczba miejsc noclegowych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kluczborku 2. Liczba osób korzystających umieszczenia w hostelu POIK w Kluczborku. 3. Liczba osób skierowanych do umieszczenia w Domu Matki i Dziecka	1. Prowadzenie POIK (w tym całodobowego Hostelu) 2. Kierowanie osób do Domu Matki i Dziecka	PCRP, POIK, Dom Matki i Dziecka	2023-2028
2.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej	1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	1. Coroczna aktualizacja Powiatowego Biuletynu Informacyjnego 2. Liczba informacji/postów udostępnionych na stronie internetowej PCPR	1. Prowadzenie i aktualizowanie biuletynu 2. Udostępnianie informacji na stronie internetowej PCPR	PCPR	2023-2028
3.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	1. Realizowanie przez instytucje publiczne, zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej, pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego	1. Liczba osób doznających przemocy domowej, które zostały objęte pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego	1. Udzielanie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej OPS	2023-2028

		2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej	1. Liczba miejsc w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej 2. Liczba osób, które skorzystały z umieszczenia w Hostelu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej 3. Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa w POIK	1. Prowadzenie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, w tym prowadzenie hostelu oraz udzielanie poradnictwa specjalistycznego	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	
		3. Kierowanie osób dotkniętych przemocą domową do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia i do Domów Samotnej Matki.	1. Liczba osób skierowanych do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia 2. Liczba osób skierowanych do Domów Samotnej Matki.	1. Wydawanie skierowań do Domu Samotnej Matki (na podstawie zawartych porozumień). 2. Kierowanie osób do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową.	PCPR we współpracy z OPS, ośrodkami specjalistycznymi na terenie województwa i domami samotnej matki.	2023-2028
4.	Monitoring skuteczności działań pomocowych	1. Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	1. Liczba osób dotkniętych przemocą domową monitorowanych po opuszczeniu hostelu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała	1. Prowadzenie monitoringu poprzez kontakt telefoniczny lub osobisty z osobami, które opuściły hostel Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2023-2028

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

LP.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki	Forma realizacji działań	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji	1. Ewidencjonowanie instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową	1. Coroczne aktualizowanie na stronie internetowej PCPR bazy teleadresowej. 2. Liczba informatorów zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych	1. Aktualizowanie na stronie internetowej PCPR bazy teleadresowej. 2. Aktualizowanie powiatowego biuletynu Informacyjnego	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2023-2028
		2. Organizowanie spotkań w formule interdyscyplinarnej instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i profilaktyką	1. Liczba spotkań przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i profilaktyką.	1. Spotkania przedstawicieli poszczególnych instytucji, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i profilaktyką w celu wypracowania zasad współpracy interdyscyplinarnej.	PCPR, Policja, OPS, GKRPA, Oświata, Zespoły Interdyscyplinarne	2023- 2028

2.	Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej	1. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	1. Liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	1. Realizacja programu korekcyjno- edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową	PCPR	2023-2028
		2. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	1. Liczba osób, które przystąpiły do programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. 2. Liczba osób, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	1. Prowadzenie rejestru osób uczestniczących w programie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	PCPR	2023-2028
		3. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.	1. Liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.	1. Prowadzenie monitoringu zachowań osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym.	PCPR, Zespoły Interdyscyplinarne, Policja	2023-2028

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

LP.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki	Forma realizacji działań	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Szkolenie osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, pracujących w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej	1.Liczba odbytych szkoleń	1. Uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2023-2028
2.	Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	1. Liczba osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego. 2. Liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych. 3. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.	1. Zapewnienie różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc . 2. Zapewnienie superwizji.	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2023-2028

6. Adresaci programu

Adresatami programu są:

- 1) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) osoby stosujące przemoc,
- 3) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 4) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi oraz dotkniętymi przemocą.

7. Źródła finansowania i przewidywane skutki finansowe.

Zakłada się, że Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kluczborskim w latach 2023-2028 będzie finansowany w różnych formach. Będą to:

- 1) środki finansowe z budżetu samorządu,
- 2) środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i unijnych.

Działania będą realizowane w ramach wydatków zaplanowanych na dany rok we właściwych częściach budżetowych w ramach budżetów jednostek organizacyjnych Powiatu Kluczborskiego.

8. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do wzrostu skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą, co przełoży się na:

- upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,

- wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

9. Monitorowanie Programu.

Każdy z realizatorów Programu będzie raz na rok dokonywał analizy jakościowej i ilościowej realizacji Programu. Dane te będą opracowywane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Policją, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i placówkami oświatowymi.

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku będzie opracowywało i przekazywało corocznie sprawozdanie z realizacji Programu Staroście Kluczborskiemu

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o wskaźniki działań, opracowane na podstawie sprawozdań i w szczególności dotyczyć będą:

- działań podejmowanych przez instytucje pomagające osobom dotkniętym przemocą domową;
- form udzielanej pomocy takim osobom;
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Wzór do rocznego Sprawozdania z realizacji Programu został zawarty w załączniku nr I. Sprawozdanie będzie zawierało podsumowanie z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym.

10. Podsumowanie

Przemoc domowa to zjawisko, które nie powinno mieć miejsca. Niestety występuje i bardzo często jest ukrywana przez osoby jej doznające. Z różnorodnych motywów, ofiary nie chcą ujawniać tego faktu i obarczać winą sprawców przemocy. Ludzie z najbliższego środowiska także z trudnością decydują się na zgłaszanie istnienia przemocy w rodzinie, mimo świadomości rozgrywającej się w pobliżu tragedii. Osoby dotknięte przemocą domową lub osoby im bliskie najczęściej szukają wsparcia w jednostkach pomocy społecznej najbliższej miejsca zamieszkania.

Zjawisko przemocy domowej jest głównym problemem nieprzestrzegania praw człowieka, a jego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to

przeprowadzane badania i statystyki. Najczystsze powody konfliktów w rodzinie to brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, nie wypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze, zaburzone relacje małżeńskie i rodzinne, problemy zdrowotne w tym zaburzenia i choroby psychiczne.

Liczne interwencje policji wskazują na coraz większe trudności we wzajemnym komunikowaniu się. Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza występowaniu problemu w ich rodzinie, głównie z powodu wstydu, bezradności, nieufności, obaw o własne zdrowie i życie oraz braku gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Zatem pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie wymaga podejścia interdyscyplinarnego oraz szeregu złożonych działań opartych na wiedzy z zakresu różnych dziedzin, a także wykorzystania kompetencji instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Takie podejście pozwala dostrzec nie tylko ograniczenia, ale też zasoby tkwiące w służbach zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Opracowany Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kluczborskim w latach 2023- 2028 pozwoli na systematyczne i zaplanowane dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów oraz przyczyni się do doskonalenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Załącznik nr 1

Wzór do rocznego sprawozdania z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kluczborskim w latach 2023- 2028.

Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kluczborskim w latach 2023- 2028 za okres I – XII r.

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

LP.	Rodzaj działania	Wskaźnik	Podmiot odpowiedzialny	Liczba/opis realizacji
1.1.	Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu, w tym w odniesieniu do gmin.	1. Coroczne opracowanie i opublikowanie diagnozy na podstawie danych statystycznych pozyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych, Komendy Powiatowej Policji oraz PCPR.	PCPR we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania przemocy domowej i Komendą Powiatową Policji.	
1.2.	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiającej jej stosowanie; opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania; promują metody wychowawcze bez użycia	1. Liczba lokalnych kampanii.	PCPR, organizacje pozarządowe, Zespoły Interdyscyplinarne, Komenda Powiatowa Policji, Oświata.	

<p>przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę; promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc.</p>			
--	--	--	--

2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

LP.	Rodzaj działania	Wskaźnik	Podmiot odpowiedzialny	Liczba/opis realizacji
2.1.	<p>1. Prowadzenie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kluczborku. 2. Porozumienie z Domem Matki i Dziecka, w celu kierowania do umieszczenia osób doznających przemocy domowej.</p>	<p>1. Liczba miejsc noclegowych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kluczborku. 2. Liczba osób korzystających umieszczenia w hostelu POIK w Kluczborku. 3. Liczba osób skierowanych do umieszczenia w Domu Matki i Dziecka.</p>	PCR, POIK, Dom Matki i Dziecka.	
2.2.	<p>Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.</p>	<p>1. Coroczna aktualizacja Powiatowego Biuletynu Informacyjnego. 2. Liczba informacji/ postów udostępnionych na stronie internetowej PCR.</p>	PCR	

2.3.	Realizowanie przez instytucje publiczne, zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej, pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego.	1. Liczba osób doznających przemocy domowej, które zostały objęte pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego.	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, OPS.	
2.4.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej.	1. Liczba miejsc w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej. 2. Liczba osób, które skorzystały z umieszczenia w Hostelu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej. 3. Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa w POIK.	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej.	
2.5.	Kierowanie osób dotkniętych przemocą domową do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia i do Domów Samotnej Matki.	1. Liczba osób skierowanych do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia. 2. Liczba osób skierowanych do Domów Samotnej Matki.	PCPR we współpracy z OPS, ośrodkami specjalistycznymi na terenie województwa i domami samotnej matki.	
2.6.	Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.	1. Liczba osób dotkniętych przemocą domową monitorowanych po opuszczeniu hostelu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała.	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej.	

3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

LP.	Rodzaj działania	Wskaźnik	Podmiot odpowiedzialny	Liczba/opis realizacji
3.1.	Ewidencjonowanie instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową.	1. Coroczne aktualizowanie na stronie internetowej PCPR bazy teleadresowej. 2. Liczba informatorów zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych.	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	
3.2.	Organizowanie spotkań w formule interdyscyplinarnej instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i profilaktyką.	1. Liczba spotkań przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i profilaktyką.	PCPR, organizacje pozarządowe, Zespoły Interdyscyplinarne, Komenda Powiatowa Policji, Oświata.	
3.3.	Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	1. Liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	PCPR	
3.4.	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	1. Liczba osób, które przystąpiły do programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. 2. Liczba osób, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	PCPR	
3.5.	Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc	1. Liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego	PCPR, Zespoły Interdyscyplinarne, Policja.	

	domową przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno- edukacyjnego.	powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.		
--	---	--	--	--

4. Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

LP.	Rodzaj działania	Wskaźnik	Podmiot odpowiedzialny	Liczba/opis realizacji
4.1.	Szkolenie osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, pracujących w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej	1. Liczba odbytych szkoleń	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	
4.2.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	1. Liczba osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego. Liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych. 2. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.	PCPR, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	